

Kanalizace města Hradec Králové

Královéhradecká provozní, a.s. (KHP) je vodárenskou společností zajišťující provoz vodovodní a kanalizační sítě v Hradci Králové a okolí. Společnost provozuje od 30. 9. 2005 vodárenskou infrastrukturu, kterou tvoří majetek pronajatý společností Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. (VAK HK). Ta je vlastníkem vodárenské sítě, zajišťuje její obnovu a schvaluje výši vodného a stočného.

Zajímavosti z historie kanalizace na území města

Počátek kanalizace na území města Hradce Králové nesahá do minulosti tak daleko, jako je tomu u vodovodu. Systematická kanalizační síť se na území města začala budovat až po roce 1890, kdy došlo ke zrušení pevnosti. Po jejím zbourání se hradební příkopy začaly využívat k odvádění splašků a tyto jsou součástí veřejné stokové sítě až dodnes. Do té doby se splašky vylévaly na dvorky nebo ulice a ty pak nekontrolovaně odtékaly otevřenými příkopy do míst níže ležících.

Impulsem pro záměr likvidace odpadních vod hygienicky bezpečnějším způsobem byla epidemie cholery způsobená invazí pruských vojsk do Čech v roce 1866. Prusí vojáci se často i s členy své rodiny začali zabydlovat v provizorních prostorách, které zabrali. V těchto přelidněných objektech začalo záhy docházet k vytvoření závadného prostředí, které dlouhodobě přispívalo k šíření infekčních nemocí, především pak cholery. Zásadním problémem byla absence sociálních zařízení a veřejné kanalizace. Splašky tak mohly snadno kontaminovat místní vodní zdroje, což bylo nejčastější příčinou nákazy.

Dalším mezníkem v rozvoji kanalizace na území města byl jeho urbanistický rozvoj na pravém břehu Labe počátkem 20. století. V té době byla jeho součástí i výstavba

kanalizační sítě. Hojně byly používány stoky vejčité a tlamové. Výstavba veřejné kanalizace pokračovala pak v 30. a dalších letech, a to vždy současně se zastavováním nových ploch. Vždy však odpadní vody končily bez čištění v řekách Labe a Orlice, které si s ní musely samy poradit.

Odpadní vody z města byly vypouštěny do Labe a Orlice bez jakéhokoliv čištění až do roku 1995. V tomto roce byla na levém břehu Labe v místní části Třebeš uvedena do provozu nová čistírna odpadních vod, která začala splašky po jejich vyčištění vracet zpět do přírody. Do té doby byl Hradec Králové poslední stotisícové město v České republice bez čistírny odpadních vod.

Dříve krysaři, dnes deratizátoři

Potkani a krysy byli vždy zdrojem nakažlivých nemocí a jejich přemnožení bylo zejména pro města velkým hygienickým rizikem. Od nepaměti se o regulaci stavu těchto hlodavců starali krysaři, kteří je pomocí různých nástrah a návnad lovili a usmrcovali. Dnes se touto činností zabývají deratizátoři a jejich práce je naprosto odlišná od práce původních krysařů.

Plošná deratizace v kanalizaci probíhá dvakrát ročně na jaře a na podzim. Deratizátoři denně ošetří průměrně až 80 vytypovaných kanálů přípravkem Hubex. „Deratizátor nechodí do kanálu, připravek se do mělkých kanálů hází na tzv. kantovky/pecinky, což jsou plošiny v kanále, kde nete-

če voda. Deratizátoři vlastně s těmito hlodavci téměř nepřijdou do kontaktu, protože potkan je plaché zvíře a uteče. Když je v ohrožení, může člověka napadnout, ale našim zaměstnancům se toto nestává, protože velice dobře vědí, jak mají postupovat“, vysvětlil vedoucí střediska kanalizace KHP Radim Dus.

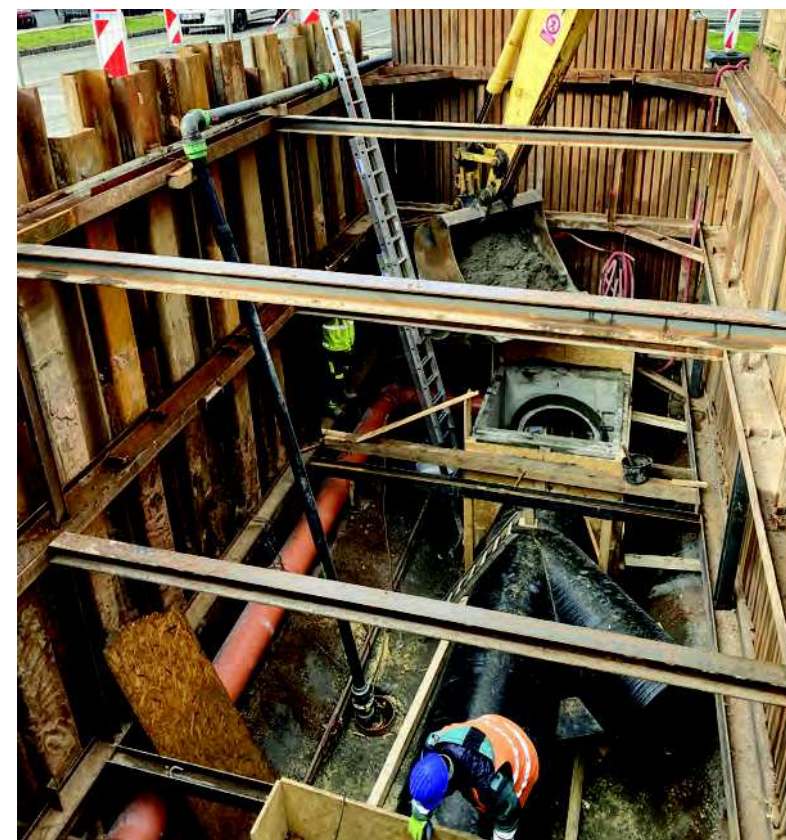
Velkým problémem jsou zbytky jídla, které se dostanou do kanalizace hlavně prostřednictvím drtičů kuchyňského odpadu. Nakrmení potkani pak mají v kanálech dobré podmínky k životu a jejich vyhubení je téměř nemožné, protože otrávenou návnadu nepřijímají.

Co do kanalizace nepatří

1. Biologický odpad (patří do kontejneru na směsný odpad)
 - odpady z kuchyňských drtičů
 - zbytky jídel, zbytky zeleniny, ovoce a dalších potravin
 - tuky a oleje
2. Veškeré hygienické potřeby (patří do kontejneru na směsný odpad)
3. Chemikálie a další nebezpečné látky
 - staré barvy, ředidla a lepidla
 - kyseliny, hydroxidy, detergenty
 - mazadla, oleje
 - zbytky čistících prostředků
 - domácí a zahradní chemie
 - obsah baterií, ropné látky
4. Léky (patří zpět do lékárny)

Kanalizace slouží výhradně pro odvádění odpadních vod a je nepřipustné, aby do tohoto systému byly odváděny odpadky. Nejde jen o rozmělněný kuchyňský odpad, ale také například o vlhčené dětské ubrousky. V posledních letech se pracovníci KHP potýkají s problémem zanesení čerpadel právě těmito ubrousky, které mnohdy vede až k vyřazení čerpadel z provozu. Následky jsou pak velmi nepříjemné pro všechny obyvatele, dochází totiž k havárii čerpacích kanalizačních stanic s následkem vzdouvání splašků nejen v kanalizaci, ale také v domovních přípojkách s následným zatopením sklepních prostor.

Podrobný seznam látek, které se nesmí vypouštět do kanalizace, přesně určuje Kanalizační řád, který platí pro kanalizační síť Hradec Králové (město Hradec Králové s připojenými obcemi), kterou provozuje Královéhradecká provozní, a.s. Více na www.khp.cz

Odvádění a čištění odpadních vod v roce 2020

Celková délka kanalizační sítě	557 km
Počet kanalizačních přípojek	21 393
Počet čerpacích stanic na kanalizační síti	106
Počet komunálních ČOV	14
Množství vyčištěné odpadní vody	16 117 tis. m ³
Počet poruch na kanalizaci	42
Kanalizace čištěné speciální technikou	95 km
Kanalizace prověřená inspekční kamerou	21 km

Retenční stoka v ulici Za Škodovkou

Společnost Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s. v letošním roce 2021 obnoví a zmodernizuje svůj majetek za celkem 256 milionů korun. Kromě toho dalších 14,8 milionů věnuje na splátky státem dotovaných úvěrů a finančních zápujček (tzv. předplaceného nájemného) poskytnutých Královéhradeckou provozní, a.s., použitých v nedávné minulosti na výstavbu nových vodovodních a kanalizačních zařízení.

V současné době je v realizaci několik akcí, z nichž nejvýznamnější je určitě výstavba retenční stoky v Hradci Králové v ulici Za Škodovkou, kterou společnost VAK HK zahájila v březnu letošního roku. Po dokončení by se měla zvýšit kapacita stokového systému v povodí kmenové stoky B za účelem bezpečného odvádění odpadních vod ze severozápadní části města Hradec Králové, místních částí Praž-

ské Předměstí, Kukleny a Svobodné Dvory.

„Záměr vybudovat retenční stoku a tím zkapacitnit kmenovou stoku B v této oblasti vznikl na základě toho, že při extrémních deštích zde docházelo ke vzdouvání odpadní vody v kanalizaci a způsobovalo škody na nemovitostech. Stávající stoky byly vybudovány před více jak 60 lety a jejich kapacita je v souvislosti s urbanistickým rozvojem města a připojování dalších území na kanalizaci nevyhovující,“ objasnil technicko-provozní náměstek VAK HK Pavel Loskot.

Do června 2022 bude postavena stoka od křižovatky ulic Pražská a Pálenecká po křižovatku ulic Za Škodovkou a Křížkovského v délce 530 metrů. Předpokládá se, že 2. konečná etapa, která bude pokračovat do ulice Zahradkářské, pak bude dokončena v roce 2023 nebo 2024. Celkové náklady na toto opatření činí 50 milionů korun.

